Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Natuur, Visserij en Landelijk gebied

Auteur
[redacted]

Datum

Kenmerk

Kopie aan

Bijlage(n)

Concept

nota

Regelingen Pilots toekomstbestendige landbouw nieuw GLB, openstelling 2020.

Parafenroute

BPZ-paraaf

Aanleiding

Met de Pilots Toekomstbestendige Landbouw wordt geëxperimenteerd met hoe doelgerichte betalingen ten behoeve van klimaat, de bescherming van natuurlijke hulpbronnen, biodiversiteit en landschap in jet toekomstig GLB kunnen worden vormgegeven.

Advies

xxx

Kernpunten

xxx

Regeling Pilots Toekomstbestendige Landbouw

- Met de pilots wordt beoogd te toetsen hoe de landbouw in evenwicht te laten komen met klimaatverandering en duurzame energie, met de inzet van natuurlijke hulpbronnen, en hoe dit samen kan gaan met het behoud van het boerenlandschap en versterking van de biodiversiteit.
- Met de uitvoering van deze pilots wordt geëxperimenteerd hoe het toekomstig GLB kan bijdragen aan:
    - Een klimaatvriendelijke kringlooplandbouw door het experimenteren met een puntensysteem;
    - Het versterken van de GLB-inzet bij een natuurinclusieve ruimtelijke inrichting van het landelijk gebied, zoals bijvoorbeeld op Schiermonnikoog de doelstelling is;

Ontvangen BBR

  - Het versterken van een toekomstbestendige landbouw, waarbij water (en bodem) de verbindende schakels zijn, uitgaande van de opgaven in het gebied. Het Deltaplan agrarisch waterbeheer speelt hierbij een belangrijke rol.
  - Het versterken van kennis en coaching op het boerenerf.
- Bij de Pilots wordt daar waar mogelijk afstemming gezocht bij de experimenteergebieden van de Visie.

Toelichting

Inleiding
Op dit moment zijn er 7 Pilots toekomstbestendige landbouw nieuw GLB. Deze Pilots hebben als doel om te testen hoe binnen het toekomstige Gemeenschappelijk landbouwbeleid 2021-2027 (GLB) op landbouwgrond doelgericht betalingen kunnen worden ingezet voor het behalen van specifieke opgaven rond het toekomstbestendig maken van de landbouw door bijvoorbeeld kringlooplandbouw te versterken en/of door bij het GLB doelgerichte betalingen voor maatschappelijke diensten te toetsen. Door middel van de Pilots proberen we de vraag te beantwoorden hoe het grondgebonden GLB kan bijdragen aan een toekomstbestendig boerenlandschap. De Pilots zijn gestart in maart 2019, en hebben een looptijd tot maart 2021. Doordat de invoering van het toekomstig GLB is uitgesteld tot waarschijnlijk 2023, en door COVID19, is er een behoefte aan additionele Pilots, en een behoefte aan uitstel van opleveren van de resultaten van sommige huidige Pilots. Dit laatste met name bij Pilots waarbij advisering centraal staat. De beoogde looptijd van de nieuwe Pilots is vanaf 1 januari 2021 tot 1 april 2023.

Financiering
Bij de overheveling van Directe betalingen (Pijler 1) naar het Plattelandsontwikkelingsprogramma (Pijler 2)voor agrarisch natuurbeheer, in december 2019, is rekening gehouden met een budget van €6,0 mln voor het toekennen van nieuwe Pilotprojecten. Indien dit bedrag bij de transitie wordt overgenomen, geeft dit dekking voor programmagelden. De uitvoerings- en controlekosten zijn nog niet gedekt. De uitvoerings- en controlekosten voor de huidige Pilots worden gedekt door de DG NVLG. De voorbereidings- en ontwikkelkosten zijn inmiddels voor een groot deel voldaan, mede door inzet van Klimaatgelden en door gebruikte maken van technische bijstand uit het POP.

Vraag: De uitvoerings- en controlekosten behoren te worden gedekt. Welke directie wil dit voor haar rekening nemen?

Jaar uitvoering	2020	2021	2022	2023	
Programmageld		2,0	3,0	1,0	GLB
Uitvoeringskosten	0,2	0,1	0,1	0,2	Nationaal ?
Totaal kosten	0,2	2,1	3,1	1,2	

Begunstigden

De subsidie kan worden aangevraagd door één of meerdere agrarische collectieven, of een samenwerkingsverband dat bestaat uit een of meer agrarische collectieven samen met andere dan bij het collectief aangesloten landbouwers, producentengroeperingen, coöperaties of brancheorganisaties.

Subsidiabele activiteiten
Bij de te financieren samenwerkingsprojecten moet het gaan om projecten waarbij aandacht is voor zowel de uitwerking van potentiële maatregelen als voor het uitvoeren van specifieke activiteiten in het veld. De te financieren activiteiten bij de huidige Pilots omvatten samenwerkingsactiviteiten als bijeenkomsten, vergaderingen en planvorming, maar ook daadwerkelijke uitvoering van beheeractiviteiten in het veld ten behoeve van bodem, water, klimaat, biodiversiteit en/of landschap, in lijn met beheeractiviteiten zoals die nu mogelijk zijn bij het agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Bij de toekomstige Pilots is de doelstelling om sterker dan nu te experimenteren met de integratie tussen grondgebonden subsidies en niet-grondgebondensubsidies, en te experimenteren met een KRW/Natura 2000 vergoeding. Daarom willen we de mogelijkheid creëren om zowel kleine investeringen met een productentabel subsidiabel te maken als een vergoeding te betalen voor gebieden met een natuurlijke handicap.

Afstemming
De Pilots hebben gezamenlijk een overkoepelend project ingericht, belegd bij BoerenNatuur en LTO. De afstemming van LNV met de Pilots, met name met het GLB-project Nationaal Strategisch Plan, zal primair via dit overkoepelende project plaatsvinden. Daarnaast zijn er bij de Pilots op dit moment twee stuurgroepen ingericht:

- Stuurgroep Pilots, voorgezeten door DG NVLG, en deelnemend EIA, BoerenNatuur, LTO en de Vogelbescherming;
- Stuurgroep Koepelproject Pilots, voorgezeten door BoerenNatuur, en deelnemend DG NVLG en LTO.

Het **voorstel** is om beider stuurgroepen samen te voegen tot een stuurgroep, voorgezeten door DG NVLG, en deelnemend BoerenNatuur, LTO, Vogelbescherming en het Programma GLB/NSP.
Afstemming op ambtelijk niveau wordt verzorgd door het deelprogramma GBA, van het programma GLB/NSP

Beoordeling van aanvragen
De regeling is een projectsubsidie. De aanvragen worden gerangschikt door een ambtelijke adviescommissie, met daarin medewerkers van EIA, PAV, DAD, NVLG en het programma GLB/NSP.

Beoogde Pilots
De pilotregeling is een gevolg van een afstemmingsproces met de doelgroep en derden, en hebben als doel om uit te zoeken en demonstreren hoe het toekomstige GLB duurzaam en eenvoudig kan worden ingericht. De effecten daarvan zijn groot voor agrariërs, mede omdat de financiering van landbouwsubsidies potentieel sterk verandert. De effecten kunnen tevens groot zijn omdat het doel is keteninitiatieven en beleid beter te integreren. Deze integratie, maar ook de ontwikkeling van monitoringssystemen, kan voor agrariërs

ook tot vereenvoudiging leiden van het GLB. Daarnaast zijn in potentie de effecten voor burgers en milieu groot omdat regionaal wordt onderzocht welke milieumaatregelen het meeste effect sorteren, en inpasbaar zijn. Het belang is ook groot voor de overheid omdat de pilots informatie leveren en draagvlak creëren voor het ontwikkelen van het toekomstige GLB. Pilots kunnen eventueel ook inzicht geven in activiteiten die, eenmaal doorgevoerd in het GLB, een duidelijk negatief effect hebben.

De regeling is een projectsubsidie, die is aan te vragen met een collectief als penvoerder. Met de collectieven en andere belanghebbenden vindt al enige tijd afstemming plaats. Op dit moment zijn er meerdere pilotvoorstellen die besproken worden. Daarbij is het uitgangspunt dat de vraagstelling duidelijk nieuw/verdiepend is op hetgeen nu in de bestaande Pilots wordt uitgewerkt. Op dit moment zijn er meerdere Pilots beoogd, waarvan een deel een verdiepingsslag maak op het uitwerken van een puntensysteem binnen ecoregelingen, een deel zich concentreert op het verbinden van het Deltaplan agrarisch waterbeheer met de groenblauwe architectuur, en een deel zich met name richt op het versterken van de GLB-inzet bij een natuurinclusieve ruimtelijke inrichting van het landelijk gebied, zoals bijvoorbeeld op Schiermonnikoog de doelstelling is. Daarnaast wordt ingezet op het versterken van kennisverspreiding.

Tijdtabel

- Nota DG(?), besluit openstelling Pilots, mei 2020
- Afstemming Regiebureau POP/transitie. Opnemen in afspraken transitie, mei 2020;
- Start met aanpassen regelgeving, mei 2020;
- Notificatie informeel afstemmen met EU Cie, juni 2020;
- Openstelling regeling, september 2020;
- Notificatie in CvT POP, waarna de notificatie door het Regiebureau POP kan worden ingediend, oktober 2020;
- Beschikken, december 2020;
- Start werkzaamheden, januari 2021